

Hvordan kan vi hjelpe best mulig?

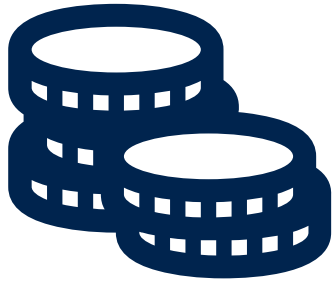
Unn Aasterud–unn.aasterud@statsforvalteren.no
Basiskurs 27.04.23

Hverdagsøkonomi

Inntekter

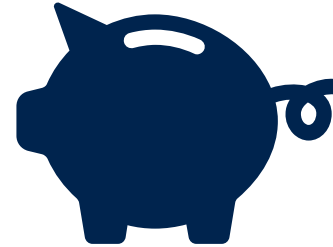
Alle
pengene
du får

Utgifter

Alle
pengene
du bruker

Formue

Alle
verdiene
du har

Gjeld

Alle
pengene
du skylder
andre

Et pengekrav

Fødsel

- Følger av avtale
- Følger av lov

Liv

- Forfall
- Renter og andre kostnader
- Betalingsanmerkning

Død

- Betaling
- Sletting
- Foreldelse

Noen viktige aktører

Rådsøkeren (Skyldneren)

Kreditoren

- Inkassoselskap
- Kredittopplysningsforetak

NAV

- Veileder
- Økonomisk rådgiver/gjeldsrådgiver
- NAV Økonomi- og gjeldsrådgivning

Namsmyndighetene

- Namsmannen
- Særnamsmenn
- Tingretten

Forlikrådet

Andre hjelpere

- Helse og omsorg
- Barnevern
- Flyktningetjenesten
- Frivillige organisasjoner

Tiltak og muligheter

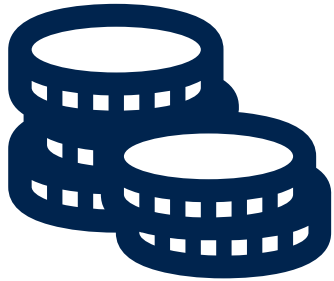

27.04.2023

Hvordan få oversikt?

Inntekter

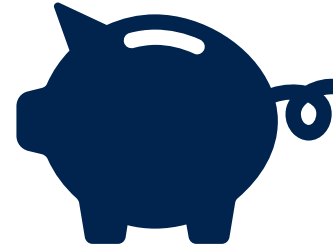
- Lønsslipp
- Utbetalingsoversikt
- Kontoutskrift

Utgifter

- Budsjett og regnskap
- Nett- og mobilbank
- Kontoutskrift
- Forbruksliste

Formue

- Skattemeldingen
- Register

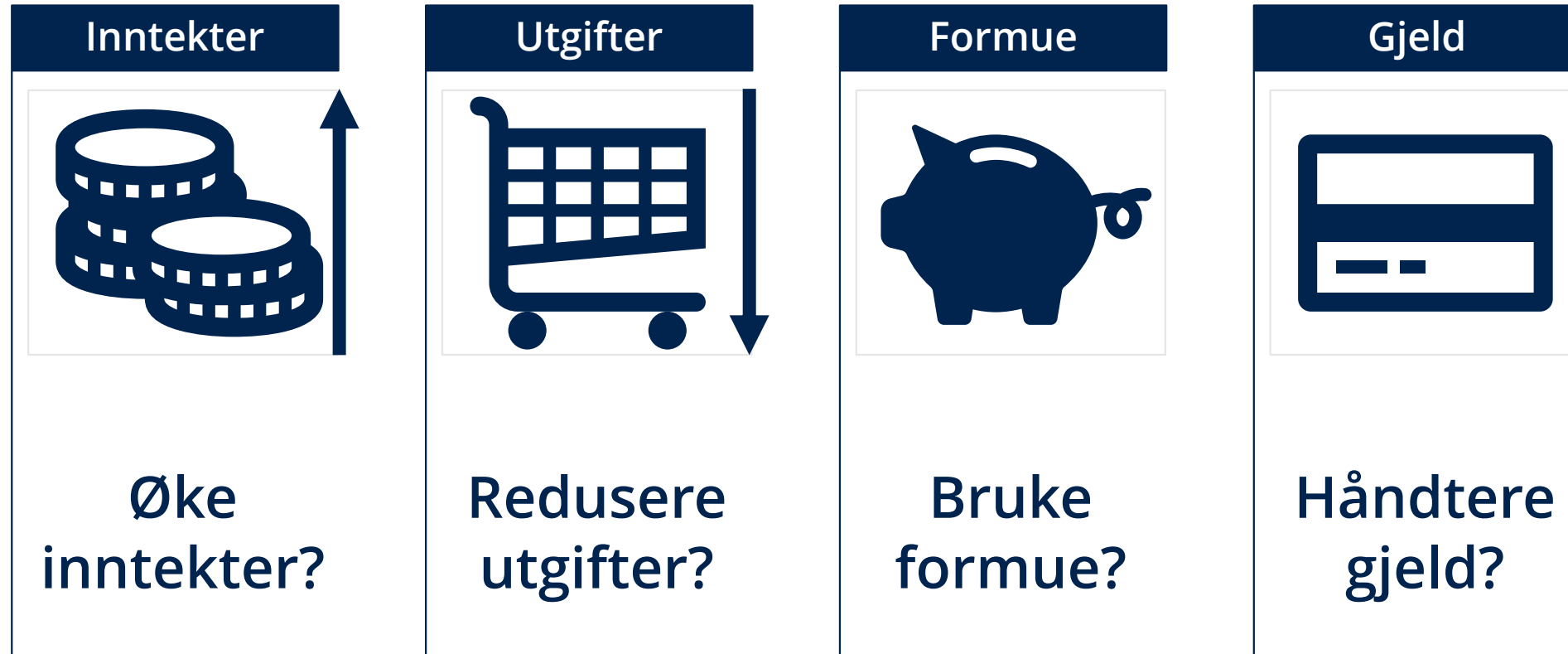
Gjeld

- Brev
- Skattemeldingen
- Inkassoselskap
- Lånekassen
- Gjeldsregister
- Namsmannen

Hvordan løse utfordringene?

Tips dersom problemet er inntekten

- Lønn
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen mulighet til å øke sin stillingsandel?
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen mulighet ekstravakter?
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen mulighet til å jobbe overtid?
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen mulighet til å skaffe deltidsjobb?
 - Kan brukeren/pasienten/flyktningen få arbeidsrettet oppfølging fra NAV?

- Økonomiske rettigheter
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen rett på trygdeytelser?
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen rett på bostøtte fra Husbanken?
 - Har brukeren/pasienten/flyktningen rett på sosialhjelp?

Tips dersom problemet er for høye utgifter

:

Kan brukeren/pasienten /flyktningen gjøre noen smarte valg?

- Har brukeren/pasienten/flyktningen utgiftsposter som kan kuttes helt ut?
- Har brukeren/pasienten/flyktningen noen utgiftsposter som kan reduseres?
- Hva slags effekt har det for brukeren/pasienten/flyktningen at utgiftsposten(e) kuttes ut eller reduseres?

Dialog og refleksjon med bruker/pasienten/flyktningen er viktig!!

Eksempler på utgifter som kan kuttes/reduseres...

- Har brukeren/pasienten/flyktningen et skattetrekk som kan justeres?
- Har brukeren /pasienten/flyktningen avtaler som kan reforhandles?
- Er det gunstig for brukeren/pasienten/flyktningen å bytte strømleverandør?
- Kan brukeren/pasienten/flyktningen redusere antall forsikringer?
- Kan brukeren/pasienten/flyktningen redusere matutgiftene sine?
- **Kan brukeren/pasienten/flyktningen kjøpe klær og eiendeler brukt?**
- Har brukeren/pasienten/flyktningen abonnementer og medlemskap som kan sies opp?
- Må brukeren/pasienten/flyktningen på den planlagte ferieturen?
- **Vil det være mest gunstig for brukeren/pasienten/flyktningen å flytte til en rimeligere bolig?**
- Er det nødvendig for brukeren/pasienten/flyktningen å beholde bilen?

250 kroner spart – bare på en handlekurv

Her er eksakt samme
mengde varer i tre
forskjellige handlekurver.

Bare på å bytte butikk,
sparte vi nesten en
hundrelapp.

På å velge butikkens egne
merkevarer, sparer vi 250
kroner!

Sjekk
enhver.no og
VGs matbørs

coop
mega

KIWI
mini
pris

KIWI
mini
pris

First Price

Varer	Mega, merkevarer	Kiwi, merkevarer	Kiwi, lavbudsjettalternativ
Pizza /Grandiosa	45,90	40,70	17,90
10 Gilde grillpølser 600 gram	(53,17 pr kg) 31,90	(49,83 pr kg) 29,90	((**) 1 kg, 22,60 pr kg) 13,56
1 liter appelsinjuice Sunniva	24,00	20,00	(*) 20,00
1 kg Norvegja ost	119,00	109,00	88,90
1 pakke Gilde kokt skinke 160g	(236,88 pr kg) 37,90	((*)(**) 75,60 pr kg) 12,10	((**) 250 g, 75,60 pr kg) 12,10
1 kg epler, røde løs	38,90	19,80	(*) 19,80
1 kg bananer	27,90	24,90	16,90
Grovt brød 84 % grovhet	44,50	36,40	7,90
Sun oppvasktabletter 18 stk	(2,55 pr vask) 45,90	(2,26 pr vask) 40,60	((**) 75 pr pk, 0,34 pr vask) 6,12
Zalo spruteflaske 0,5 liter	39,90	36,90	(*) 36,90
Mills Kaviar 185 g	17,50	17,90	9,80
Egg, Prior rosa	41,90	37,50	25,90
Biola, bringebær 1 liter	32,90	29,50	(*) 29,50
Gilde Servalat 110 g	(135,45 pr kg) 14,90	(124,55 pr kg) 13,70	((**) 250 g pk, 69,20 pr kg) 7,61
SUM	kr 563,00	kr 468,90	kr 312,89
Spart		Spart: kr 94,10	Spart: kr 250,11
Prosent spart		17%	44%

Tips om formue

Har brukeren/pasienten/flyktningen formue som kan brukes?

- Bruke sparepenger
- Selge eiendeler

• Kan brukeren/pasienten /flyktningen bruke formuen sin på en bedre måte?

- Spare smarter
- Låne ut rom i boligen
- Låne ut fritidsbolig
- Låne ut bil
- Låne ut eiendeler som du ikke bruker hele tiden

Tips dersom problemet er gjeld

Hindre ny gjeld

- Frivillig kreditorsperre

Betale gjeld etter evne

- Prioritere gjeld
- Dele opp gjeld
- Utsette gjeld

Endre gjelden

- Undersøke trekk i lønn (påleggstrekk)
- Kontakte kreditor for å be om stoppe inndringen inntil videre.
- Refinansiere

Slette gjelden

- Undersøke om gjelden må betales
- Gjeldsordning

Litt om gjeldsordning

Gjeldsordning er en avtale med kreditorene at råde søker i en 5 års periode skal betale så mye gjeld som mulig. Etter dette blir resten av gjelden slettet.

- **Frivillig (utenrettslig) gjeldsordning**

- Ikke lovpålagt
- Økonomisk rådgiver/gjeldsrådgiver i Nav-kontoret bistår i kontakten med kreditorene , og skal fatte vedtak om tjenesten øk. rådgivning.
- Det er frivillig for kreditorene å takke ja til tilbudet/ordningen.

- **Rettslig gjeldsordning**

- 1.Frivillig rettslig gjeldsordning

- Lovregulert i gjeldsordningsloven og det er Namsfogden (politiet) sitt ansvar.

- 2.Tvungen rettslig gjeldsordning

- Dom fra tingretten om en gjeldsordning mot en eller flere kreditors vilje.

Øke inntekter?

Redusere utgifter?

Bruke formue?

Håndtere gjeld?

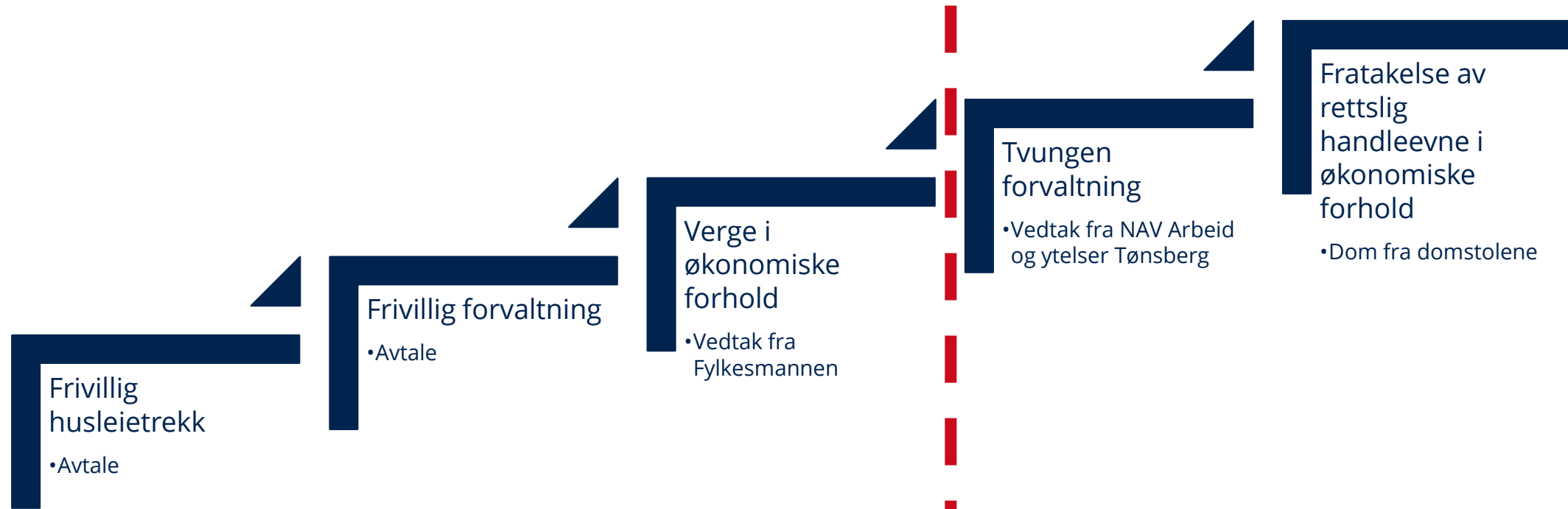

Gjeldsordning

Hjelp fra andre til å styre økonomien

Noen gode hjelpemiddel

- Rundskriv til sosialtjenesteloven 35/12
- Veilederen til sosialtjenesteloven § 17
- Fordypningsmodul økonomisk rådgivning i veiledningsplattformen med relevante lenker
- Standard for arbeidsrettet brukeroppfølgning
- Tilbud om kurs fra Statsforvalteren
- «Levele»; Nav Lom og Skjåk sitt prosjekt med forebyggende økonomitips
- ØkonmiNAVigasjon – En Podcast om økonomi

<https://www.ototen.no/tjenester/helse-omsorg-og-sosiale-tjenester/okonminavigasjon/>

- Nav Stange sitt prosjekt: YouTube-videoer med hverdagsøkonomi for ungdom
Kan brukes, bare dere avtaler med Nav Stange og oppgir kilde.

Kommentarer, refleksjoner eller
spørsmål?